

Biežākās elektrokardiogrāfiskās izmaiņas plaušu artērijās trombembolijas pacientiem ar dažādām blakus slimībām

Evija Gūtmane, Ilze Vīnkalna, Annija Būmane, Inga Stukēna¹

Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

¹Rīgas Stradiņa universitāte, Iekšējās slimību katedra, Latvija

Ievads. Plaušu artērijās trombembolija (PATE) bieži ir fatāla slimība, kuras gadījumā klīnisko iznākumu labvēlīgi ietekmē antikoagulantu terapija. Diemžēl tās uzsākšana bieži ir novēlota diagnostisko grūtību dēļ. Lai gan izmaiņām elektrokardiogrammā (EKG) PATE gadījumā ir zema jutība un specifiskums, tomēr tām joprojām ir nozīmīga loma.

Darba mērķis. Izvērtēt biežāk sastopamās EKG izmaiņas pacientiem ar PATE un novērtēt blakus slimību ietekmi uz tām, kā arī salīdzināt to sastopamības biežumu atkarībā no PATE plašuma un lokalizācijas.

Materiāls un metodes. Apkopota medicīniskajā arhīvā pieejamā informācija par 263 retrospektīviem pacientiem, kuri Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas stacionārā "Gaiļezers" 2012. gadā ārstēti ar diagnozi PATE. Diagnoze apstiprināta ar laboratorijas un / vai radioloģisko metožu palīdzību vai sekcijas laikā. Analizējot 12 novadījumu EKG, par PATE raksturīgām izmaiņām uzskatījām: negatīvus T viļņus V1-V3 (visos) novadījumos; Q zobus ($\geq 0,03$ s vai $\geq 0,1$ mV) III, aVF novadījumos (abos); negatīvus T III, aVF (abos); augstus P viļņus II, III, aVF ($> 0,25$ mV); triādi S1/Q3/T3 (SI $> 1,5$ mV un Q III $\geq 0,03$ s un $\geq 0,1$ mV, negatīvus T III novadījumā). Rezultāti tika salīdzināti, pacientus iedalot grupās atkarībā no datortomogrāfiskās (DT), ehokardiogrāfiskās atrades un blakus slimībām. Dati analizēti, izmantojot SPSS 17.0 programmu. Vidējie rādītāji norādīti kā mediāna [I; III kvartīle], pazīmju sastopamība procentuāli (n - absolūtos skaitļos).

Rezultāti. Negatīvus T viļņus (III, aVF) novēroja 36,8% (89), negatīvus T (V1-V3) 35,7% (86), Q (III, aVF) - 23,8% (58), S1/Q3/T3 - 11,5% (27), augstus P (II, III, aVF) - 2,7% (6) pacientu. Statistiski ticami biežāk negatīvi T viļņi (V1-V3) sastopami abpusējas PATE gadījumā - 31,4% (50) vs. vienpusēja - 9,4% (15) ($p = 0,002$). Analizējot pacientus, kuriem anamnēzē bijis miokarda infarkts, arteriālā hipertensija vai hroniska obstruktīva plaušu slimība (HOPS), S1/Q3/T3 pazīme sastopama statistiski ticami retāk nekā pacientiem bez miokarda infarkta ($p = 0,010$), arteriālas hipertensijas ($p = 0,016$) vai HOPS ($p = 0,018$) anamnēzē.

Secinājumi. Divas biežāk sastopamās EKG pazīmes, kuras var konstatēt katram trešajam PATE pacientam, ir negatīvi T zobi III un aVF novadījumos (36,8%) un negatīvi T zobi V1-V3 novadījumos (35,7%). Tomēr, neskatoties uz biežo T III, aVF pazīmes sastopamību, tā neliecina par PATE plašumu. Savukārt negatīvi T V1-V3 statistiski ticami biežāk ir pacientiem ar abpusēju PATE, netieši norādot uz tās izplatību. S1/Q3/T3 ir samērā rets elektrokardiogrāfisks PATE kritērijs (11,5%). Tā kā PATE biežāk sastopama cilvēkiem pēc 60 gadu vecuma (arī mūsu novērojumā pacientu vidējais vecums bija 70 ± 12 gadi), kad pacientiem vienlaicīgi ir pat vairākas blakus slimības (tajā skaitā arteriālā hipertensija, miokarda infarkts un HOPS), PATE raksturīgā EKG izmaiņu triāde S1/Q3/T3 ir novērojama ievērojami retāk, jo EKG bieži vērojamas blakus slimību izraisītās pārmaiņas. Tādēļ šādiem pacientiem EKG pazīmju izvērtēšanai PATE diagnostikā mazāka vērtība.